

V Bruselu dne 6.5.2015
COM(2015) 192 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě

{SWD(2015) 100 final}

Výňatek z Politických směrů pro příští Evropskou komisi – Nový začátek pro Evropu: Moje agenda pro zaměstnanost, růst, spravedlnost a demokratickou změnu (15. července 2014)

Priorita č. 2: Propojený jednotný digitální trh

„Věřím, že velkých příležitostí, jež nabízejí digitální technologie bez hranic, musíme využívat mnohem lépe. Aby se nám to podařilo, budeme muset mít odvahu překonat rozdíly mezi členskými státy v regulaci telekomunikací, v předpisech o autorských právech a ochraně osobních údajů, ve správě rádiového spektra a v uplatňování soutěžního práva.

*Tímto způsobem dokážeme zajistit, aby byli evropští občané s to již brzy používat mobilní telefony po celé Evropě, aniž by museli hradit roamingové poplatky. Dokážeme zajistit, aby spotřebitelé měli prostřednictvím elektronických zařízení přístup ke službám, hudbě, filmům a sportovním přenosům bez ohledu na to, kde se v Evropě nacházejí, a bez ohledu na hranice. Dokážeme nastavit rovné podmínky, za nichž budou všechny společnosti nabízející v Evropské unii zboží a služby podléhat týmž předpisům o ochraně osobních údajů a ochraně spotřebitele bez ohledu na to, kde mají umístěn svůj server. **Vybudujeme-li propojený jednotný digitální trh, dokážeme během funkčního období příští Komise generovat v Evropě dodatečný hospodářský růst v hodnotě až 250 miliard EUR, a tím vytvořit zejména pro nezaměstnané mladé lidi stovky tisíc pracovních příležitostí a dynamickou znalostní společnost.***

*Hodlám proto během prvních šesti měsíců ve funkci podniknout **ambiciózní legislativní kroky, jež vytvoření takto propojeného jednotného digitálního trhu umožní.** Za tímto účelem by měla být zejména urychleně dokončena jednání o společných evropských pravidlech ochrany osobních údajů, měly by být vytyčeny vyšší cíle probíhající reformě předpisů o telekomunikacích, s ohledem na digitální revoluci a změnu chování spotřebitelů by měly být modernizovány předpisy o autorských právech a modernizací a zjednodušením by měla projít i pravidla, jež platí pro nákupy spotřebitelů realizované online a pomocí digitálních prostředků. Tato opatření by měla jít ruku v ruce s úsilím o rozvoj digitálních dovedností a digitálního učení v celé společnosti a o zjednodušení podmínek pro zakládání nových inovativních podniků. Zintenzivnění využívání digitálních technologií a služeb online by se mělo stát jednou z horizontálních oblastí politiky, která se zaměřuje na všechna odvětví ekonomiky a veřejného sektoru.“*

Jean-Claude Juncker

1. ÚVOD: PROČ POTŘEBUJEME JEDNOTNÝ DIGITÁLNÍ TRH

Světová ekonomika se rychle digitalizuje. Informační a komunikační technologie (IKT) již nejsou specifickým sektorem, nýbrž základem všech moderních inovativních ekonomických systémů. Internet a digitální technologie mění naše životy i naši práci – v osobním životě, při podnikání i v našich komunitách – protože se stále více integrují do všech oblastí naší ekonomiky a společnosti.

Tyto změny probíhají v takové míře a takovou rychlostí, že přinášejí obrovské příležitosti k inovacím, růstu a zaměstnanosti. Před orgány veřejné moci pak staví náročné politické úkoly, které vyžadují koordinované úsilí na úrovni EU. Všechny členské státy se potýkají s podobnými problémy, ale na vnitrostátní úrovni, jež je příliš omezená, takže jim neumožňuje využívat všech příležitostí a řešit všechny problémy, které s sebou tyto transformační změny nesou. Mnoho problémů může vyřešit evropská úroveň. To je důvod, proč Evropská komise učinila z vytvoření jednotného digitálního trhu jednu ze svých klíčových priorit.

Jednotný digitální trh zajišťuje volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu a pro občany a podniky znamená bezproblémový přístup k činnostem on-line a k jejich provádění za podmínek spravedlivé hospodářské soutěže, s vysokou ochranou spotřebitelů a osobních údajů bez ohledu na státní příslušnost nebo místo bydliště. Dosažením jednotného digitálního trhu se zajistí, aby si Evropa zachovala v oblasti digitální ekonomiky svou vedoucí celosvětovou pozici a aby evropské podniky mohly globálně růst.

Evropa sice v rámci celosvětové digitální ekonomiky disponuje vůdčími schopnostmi, nicméně je v současnosti nevyužívá v plné míře. Fragmentace a překážky, které na fyzickém jednotném trhu neexistují, Evropskou unii brzdí. Zrušení těchto překážek v celé Evropě by mohlo přinést evropskému HDP dalších 415 miliard EUR¹. Digitální ekonomika může přispět k rozšíření trhů a podpořit lepší služby za lepší ceny, nabídnout spotřebitelům větší výběr a vytvořit nové zdroje pracovních míst. Jednotný digitální trh může vytvářet příležitosti pro zakládání nových podniků a stávajícím podnikům může umožnit růst a zisk vyplývající z velikosti trhu, který tvoří více než 500 milionů lidí.

Tato strategie pro jednotný digitální trh využívá informace od členských států, Evropského parlamentu a zúčastněných stran i dialogu s nimi. Strategie je víceletá a zaměřuje se na klíčová vzájemně provázaná opatření, která lze přijmout pouze na úrovni EU. Opatření byla vybírána podle co možná největšího dopadu, lze je uskutečnit během funkčního období této Komise a budou přijímána v souladu se zásadami zlepšování právní úpravy. U každého z nich bude provedena náležitá konzultace i posouzení dopadu. Strategie pro jednotný digitální trh bude založena na třech pilířích:

- **Zlepšení přístupu spotřebitelů a podniků ke zboží a službám on-line v celé Evropě** – vyžaduje rychlé odstranění hlavních rozdílů mezi světem on-line a off-line, aby zmizely překážky pro přeshraniční činnosti on-line.

¹ Odkazy na konkrétní informace uvedené v tomto dokumentu lze nalézt v doprovodném pracovním dokumentu útvarů Komise „*A Digital Single Market Strategy for Europe – Analysis and Evidence*“ (Strategie pro jednotný digitální trh v Evropě – analýza a důkazy) (SWD(2015) 100). Uvedený dokument obsahuje navíc podrobnější informace o charakteru problémů, kterými se strategie zabývá, a důkazy na její podporu.

- **Vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj digitálních sítí a služeb** – vyžaduje vysokorychlostní, bezpečné a spolehlivé infrastruktury a služby poskytující obsah, které budou podpořeny vhodnými regulačními podmínkami pro inovace, investice, spravedlivou hospodářskou soutěž a rovné příležitosti.
- **Maximalizace růstového potenciálu naší evropské digitální ekonomiky** – vyžaduje investice do infrastruktur a technologií IKT, jako jsou např. cloud computing či data velkého objemu, a do výzkumu a inovací ke zvýšení konkurenceschopnosti odvětví a rovněž na podporu veřejných služeb, integrace a zlepšování dovedností.

2. ZLEPŠENÍ ON-LINE PŘÍSTUPU PRO SPOTŘEBITELE A PODNIKY V CELÉ EVROPĚ

Jednotný digitální trh poskytne podnikům, zejména podnikatelům, nové příležitosti k expanzi po celé Evropě. Je proto třeba okamžitě přijmout opatření k odstranění překážek pro přeshraniční on-line činnosti, ke kterým patří i rozdíly ve smluvním a v autorském právu jednotlivých členských států či zátěž související s DPH. Součástí budování důvěry spotřebitelů v přeshraniční on-line prodej je i požadavek na cenově dostupné a vysoce kvalitní přeshraniční zásilkové služby, které zatím neexistují. Strategie se týká také vymezení vhodného rámce elektronického obchodu a prevence nespravedlivé diskriminace spotřebitelů a podniků, když se pokoušejí získat přístup k obsahu nebo nakupovat zboží či služby on-line v rámci EU. Diskriminace může mít podobu omezení z důvodu státní příslušnosti, bydliště nebo zeměpisné polohy, což je v rozporu se základními zásadami EU.

2.1. Pravidla přeshraničního elektronického obchodu, ke kterým mohou mít spotřebitelé a podniky důvěru

Jedním z důvodů, proč se spotřebitelé a menší podniky do přeshraničního elektronického obchodu nezapojují více, je skutečnost, že pravidla, která platí pro tyto transakce, mohou být složitá, nejasná a mohou se v jednotlivých členských státech lišit. Existence 28 různých vnitrostátních právních předpisů na ochranu spotřebitele a v oblasti smluvního práva podniky od přeshraničního obchodu odrazuje a spotřebitelům brání využívat nejkonzekventnější nabídek i vybírat z celé škály on-line nabídek.

• Pokud by si evropští spotřebitelé mohli při on-line nákupech vybírat z úplné nabídky zboží a služeb v rámci EU, mohli by každoročně ušetřit 11,7 miliardy EUR. • 61 % spotřebitelů v EU se cítí jistěji při nákupu přes internet od prodejce se sídlem v jejich vlastním členském státě, zatímco při nákupu z jiného členského státu EU je to pouze 38 % spotřebitelů. • Přeshraničnímu obchodu se v EU věnuje pouze 7 % malých a středních podniků.

Na jednotném trhu by měly mít společnosti možnost řídit svůj prodej podle společného souboru pravidel. Některé aspekty spotřebitelského a smluvního práva již byly pro on-line prodej plně harmonizovány (např. informace, které by měly být poskytnuty spotřebitelům před uzavřením smlouvy, nebo pravidla upravující jejich právo od smlouvy odstoupit, jestliže změní názor). Nicméně další aspekty smlouvy (např. jaké opravné prostředky jsou k dispozici, neodpovídá-li hmotné zboží kupní smlouvě) podléhají pouze pravidlům EU, která poskytují jen minimální harmonizaci s tím, že členské státy mají možnost přijmout přísnější pravidla. Pokud jde o nápravná opatření pro vadný digitální obsah zakoupený on-line (například e-knihy), zvláštní pravidla EU neexistují a vnitrostátní jen v několika členských státech.

Zjednodušená a moderní pravidla pro přeshraniční digitální nákupy a nákupy on-line budou motivovat více podniků k přeshraničnímu prodeji on-line a zvýší důvěru spotřebitelů v přeshraniční elektronický obchod. Pokud by pro elektronický obchod platila ve všech členských státech EU stejná pravidla, uvádí 57 % společností, že by zahájilo on-line prodej do jiných členských států EU nebo že by prodej zvýšilo.

Komise ve svém pracovním programu na rok 2015 oznámila, že pro vytvoření vhodných podmínek, které napomohou rozvoji přeshraničního elektronického obchodování, předloží pozměněný legislativní návrh², který prodávajícím umožní spolehnout se na vnitrostátní právní předpisy a bude dále harmonizovat hlavní práva a povinnosti stran kupní smlouvy. Toho bude dosaženo zejména tím, že poskytne prostředky nápravy v případě neplnění a příslušné lhůty zákonné záruky. Cílem je zajistit, aby obchodníky na vnitřním trhu od přeshraničního obchodování neodrazovaly rozdíly v požadavcích stanovených ve vnitrostátních právních předpisech týkajících se uzavírání smluv se spotřebiteli ani rozdíly vyplývající z pravidel vázaných na jednotlivé produkty, např. označování.

Společný soubor pravidel však sám o sobě nestačí. Je také třeba spotřebitelská pravidla pro nákupy on-line a digitální nákupy rychle, aktivně a důsledně prosazovat, aby byla skutečně efektivní. Komise předloží návrh na přezkum nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele³, v němž objasní a rozpracuje pravomoci donucovacích orgánů a zlepší koordinaci jejich činnosti v rámci sledování trhu i mechanismy varování, aby se zrychlilo odhalování porušování práv. Kromě toho Komise v roce 2016 vytvoří celoevropskou on-line platformu pro řešení sporů.

Komise vypracuje do konce roku 2015 pozměněný návrh, jehož obsahem budou i) harmonizovaná pravidla EU pro nakupování digitálního obsahu on-line, a (ii) na jehož základě se budou obchodníci moci spolehnout na své vnitrostátní právní předpisy založené na konkrétním souboru klíčových povinných smluvních práv EU týkajících se domácího a přeshraničního prodeje hmotného zboží on-line.

Komise předloží návrh na přezkum nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele, jehož účelem bude vypracování účinnějších mechanismů spolupráce.

2.2. Kvalitní a cenově dostupné přeshraniční zásilkové služby

Kvalitní a cenově dostupné přeshraniční zásilkové služby mohou budovat důvěru spotřebitelů v přeshraniční prodej on-line. Zúčastněné strany si stěžují na nedostatek transparentnosti, vysoké náklady u malých zásilek a na nedostatek interoperability mezi různými subjekty obvykle se účastnícími přeshraničních dodávek a v důsledku toho na nevyhovující podmínky pro konečného spotřebitele.

- Ze společností, které v současnosti on-line neprodávají, ale snaží se o to, jich 62 % tvrdí, že problémem jsou příliš vysoké náklady na dodání.
- Zveřejněné sazby pro přeshraniční zásilky, které si účtují poskytovatelé poštovních služeb v členských státech, jsou podle odhadu dvakrát až pětkrát vyšší než ceny na domácím trhu.

Vysoká cena a neefektivnost doručování zásilek by neměly být překážkou přeshraničního obchodu on-line. V červnu 2015 předloží toto odvětví Komisi zprávu o provedené

² KOM(2011) 635, 2011/0284 (COD).

³ Nařízení (ES) č. 2006/2004.

samoregulaci. Tato samoregulace se soustředí na aspekty kvality a interoperability, jako je např. sledování pohybu a rychlejší doručování zásilek, nezabývá se však otázkou cen ani regulačním dohledem. Komise opatření přijatá odvětvím posoudí a zavede doplňující opatření ke zvýšení transparentnosti cen u evropských zásilek, včetně cen malých zásilek, a k posílení regulačního dohledu nad trhy s přeshraničními zásilkami, aby zajistila řádné fungování přeshraničních zásilek. Po uplynutí dvou let od přijetí těchto opatření Komise posoudí potřebu dalších opatření, přičemž zohlední pokrok, jehož bylo dosaženo.

Komise zavede v první polovině roku 2016 opatření ke zvýšení transparentnosti cen a k posílení regulačního dohledu nad doručováním zásilek.

2.3. Zabránění bezdůvodnému blokování na základě zeměpisné polohy

Zeměpisným blokováním se rozumí postupy, které používají pro komerční účely on-line prodejci a jejichž důsledkem je odepření přístupu k internetovým stránkám v jiných členských státech. Někdy spotřebitelé přístup k internetovým stránkám mají, ale přesto na nich nemohou nakupovat výrobky nebo služby. Spotřebitel může být rovněž přesměrován na místní internetovou stránku téže společnosti s odlišnými cenami nebo jiným produktem či službou. V jiných případech, kdy je možno nákup provést, se postupy zeměpisného blokování používají tak, že jsou na základě zeměpisné polohy automaticky uplatňovány jiné ceny, např. zákazníci z jednoho členského státu, kteří si pronajmou vozidlo on-line, platí za půjčení stejného vozidla v téže destinaci více než zákazníci z jiného členského státu. Zeměpisné blokování je jedním z několika nástrojů, které společnosti používají k segmentaci trhů podle státních hranic (územní omezení). Tím, že omezuje možnosti spotřebitelů a jejich volbu, je blokování na základě zeměpisné polohy významnou příčinou nespokojenosti spotřebitelů a roztržitého vnitřního trhu.

- 74 % stížností, které obdržela síť evropských spotřebitelských center ve věci rozdílných cen nebo jiné geografické diskriminace, s níž se spotřebitelé setkali, se týkalo přeshraničních on-line nákupů.

Zeměpisné blokování může být výsledkem jednostranného rozhodnutí tržních subjektů, dohod mezi konkurenty o rozdělení trhu nebo vertikálních dohod (o distribučních právech na určitém území). Někdy mohou být tato omezení dodávek i následné cenové rozdíly oprávněné, třeba v případě, kdy prodávající musí dodržovat zvláštní právní povinnosti. V mnoha případech je však blokování na základě zeměpisné polohy bezdůvodné. Tyto neodůvodněné postupy by měly být výslovně zakázány, aby spotřebitelé a podniky v EU mohli plně využívat výhod jednotného trhu z hlediska výběru a nižších cen.

Komise předloží v první polovině roku 2016 legislativní návrhy na ukončení neodůvodněného blokování na základě zeměpisné polohy. K opatřením by mohla patřit cílená změna rámce pro elektronické obchodování⁴ a rámce stanoveného v článku 20 směrnice o službách⁵.

Komise také zahajuje odvětvové šetření podmínek hospodářské soutěže zaměřené na uplatňování práva hospodářské soutěže v oblasti elektronického obchodování.

⁴ Směrnice 2000/31/ES.

⁵ Směrnice 2006/123/ES.

2.4. Lepší přístup k digitálnímu obsahu – moderní, evropštější rámec pro oblast autorského práva

Autorské právo je v Evropě základem kreativity a odvětví kultury. Kreativita je silnou stránkou EU v celosvětové konkurenci a v některých odvětvích, pro které je autorské právo rozhodující, zaujímá EU ve světě vedoucí pozici. Digitální obsah je jednou z hlavních hnacích sil růstu digitální ekonomiky. 56 % Evropanů využívá internet ke kulturním účelům a růst výdajů za digitální zábavu a média se pravděpodobně bude v příštích pěti letech pohybovat ve dvoumístných číslech (přibližně 12 %). Chování spotřebitelů se mění, protože si obsah prohlížejí stále více na mobilních zařízeních a očekávají, že k němu budou mít přístup kdykoli a odkudkoli.

Překážky pro přeshraniční přístup ke službám poskytujícím obsah chráněný autorským právem a pro jejich přenositelnost jsou i nadále časté, zejména u audiovizuálních pořadů. Pokud jde o přenositelnost, nemohou spotřebitelé z důvodu autorských práv často využívat služby poskytující obsah (např. videoslužby), které si platí ve své domovské zemi, jakmile překročí vnitřní hranice EU.

- 45 % společností, které zvažují prodej digitálních služeb on-line jednotlivcům, uvedlo, že problém představují autorská práva, která jim brání v prodeji do zahraničí.
- Méně než 4 % všech videí na vyžádání jsou v EU přístupná přeshraničně.

Když se navíc spotřebitelé pokoušejí získat přístup k obsahu chráněnému autorským právem nebo jej on-line koupit z jiného členského státu, dozví se někdy, že je nedostupný nebo že nemůže být z jejich vlastní země zpřístupněn. Tato situace částečně souvisí s územní působností autorských práv a s obtížemi souvisejícími s jejich vypořádáním. V jiných případech mohou nedostatečná dostupnost nebo nedostatečný přístup vyplývat ze smluvních omezení mezi nositeli práv a distributory nebo z obchodních rozhodnutí přijatých distributory. Někdy může jít o souvislost s úlohou, kterou územní exkluzivita hraje při financování určitých typů (audiovizuálních) děl.

Inovace v oblasti výzkumu pro nekomerční i komerční účely založené na vytěžování textů a dat (například kopírování textových a datových souborů při hledání významné korelace či výskytu) může brzdit nejasný právní rámec a rozdílné přístupy v jednotlivých členských státech. Spolu se všemi částmi návrhů zaměřenými na autorské právo a s ohledem na jejich dopad na všechny zúčastněné strany bude posouzena potřeba větší právní jistoty, která umožní výzkumným pracovníkům a vzdělávacím institucím, aby více využívali materiálů chráněných autorským právem, a to i přes hranice, což jim umožní těžit z potenciálu těchto technologií a z přeshraniční spolupráce.

Účinný a vyrovnaný systém prosazování občanského práva při porušování autorských práv v komerčním měřítku je klíčový pro investice do inovací a tvorbu pracovních míst. Pravidla platná pro činnosti on-line zprostředkovatelů ve vztahu k dílům chráněným autorským právem navíc vyžadují vysvětlení vzhledem k tomu, že se tyto zprostředkovatelé stále více zapojují do distribuce obsahu. Rovněž je třeba zvážit opatření, která mají zajistit spravedlivé odměňování tvůrců, aby se podpořila nová tvorba obsahu.

Evropa potřebuje harmonizovanější systém autorských práv, který bude poskytovat motivaci k tvorbě a k investicím a současně umožní přenos a využívání obsahu přes hranice a bude stavět na naší bohaté kulturní rozmanitosti. Za tímto účelem Komise navrhne řešení, která co nejvíce zvýší nabídky dostupné pro uživatele a zpřístupní nové příležitosti tvůrcům obsahu, a současně zachová financování EU v oblasti médií a inovativního obsahu. Komise kromě toho

provede přezkum směrnice o družicovém vysílání a kabelovém přenosu⁶, aby posoudila nutnost rozšířit oblast její působnosti na vysílání on-line a nutnost dalších opatření pro zajištění lepšího přeshraničního přístupu ke službám vysílajících subjektů v Evropě.

Komise předloží do konce roku 2015 legislativní návrhy, které se zaměří na snížení rozdílů mezi systémy autorských práv v jednotlivých členských státech a umožní uživatelům v EU širší přístup k dílům, mimo jiné i prostřednictvím dalších harmonizačních opatření. Návrhy budou obsahovat: i) přenositelnost legálně nabytého obsahu, ii) zajištění přeshraničního přístupu k legálně zakoupeným on-line službám při respektování hodnoty práv v audiovizuálním odvětví, iii) větší právní jistoty pro přeshraniční využívání obsahu ke zvláštním účelům (jako je například výzkum, vzdělávání či vytěžování textů a dat apod.) prostřednictvím harmonizovaných výjimek, iv) objasnění pravidel týkajících se činností zprostředkovatelů ve vztahu k obsahu chráněnému autorskými právy a v roce 2016 v) modernizaci vymáhání práv duševního vlastnictví se zaměřením na porušování práv v komerčním měřítku (přístup založený na „sledování toku peněz“) a současně jeho přeshraniční uplatňování.

2.5. Snížení zátěže související s DPH a omezení překážek při přeshraničním prodeji

Komplikace způsobené nutností řídit se mnoha různými vnitrostátními systémy představují pro společnosti, které se snaží obchodovat přes hranice on-line i off-line, skutečnou překážku. Od 1. ledna 2015, kdy vstoupila v platnost nová pravidla týkající se místa poskytování služeb (jednomyslně podporovaná 28 členskými státy), se DPH ze všech telekomunikačních služeb, služeb rozhlasového a televizního vysílání a elektronických služeb vybírá tam, kde se nachází zákazník, a nikoli tam, kde se nachází poskytovatel.

Současně byl zaveden elektronický registrační a platební systém, který by měl pro dotčené podniky snížit náklady a administrativní zátěž. Měl by se rozšířit i na hmotné zboží objednané on-line v EU i mimo ni. Místo toho, aby musely přiznávat a platit DPH v jednotlivých členských státech, kde se nacházejí jejich zákazníci, by mohly podniky podat jediné přiznání a platbu uskutečnit ve svém vlastním členském státě.

V současné době může zboží objednané on-line od dodavatelů ze třetí země využívat výjimky pro dovoz malých zásilek, kdy mohou být zásilky jednotlivcům nacházejícím se v EU zasílány bez DPH. Dodavatelé ze třetích zemí tak mají konkurenční výhodu vůči dodavatelům z EU a z různých členských států již bylo signalizováno narušení trhu. Kdyby byla DPH vybírána prostřednictvím jednotného a zjednodušeného systému elektronické registrace a platby, nebyla by tato výjimka nadále potřebná.

- Podnik v EU, který má zájem provádět přeshraniční obchody, musí počítat s každoročními náklady na dodržení předpisů v oblasti DPH ve výši nejméně 5 000 EUR pro každý členský stát, kam hodlá své zboží dodávat.
- Zboží bez DPH dodávané podnikateli mimo EU staví podniky v EU z hlediska hospodářské soutěže do velmi nevýhodné pozice. Vzhledem k tomuto narušení soutěže přicházejí podniky v EU ročně o obrát ve výši až 4,5 miliardy EUR.

Komise se snaží minimalizovat zátěž spojenou s přeshraničním elektronickým obchodováním, která vyplývá z různých systémů DPH, zajistit rovné podmínky pro podniky EU a zabezpečit, aby příjmy z DPH plynuly do členského státu spotřebitele. Komise se v rámci všeobecné

⁶ Směrnice Rady 93/83/EHS ze dne 27. září 1993.

reformy DPH bude rovněž zabývat tím, jak řešit daňové zacházení s některými elektronickými službami, jako jsou digitální knihy a publikace on-line.

Pokud jde o přímé daně, Komise kromě toho zakrátko předloží akční plán pro nový přístup ke zdaňování právnických osob na vnitřním trhu, podle něž by měly být zisky zdaněny tam, kde byla hodnota vytvořena, a to i v digitální ekonomice.

Komise předloží v roce 2016 legislativní návrhy na snížení administrativní zátěže pro podniky vyplývající z různých systémů DPH, které budou zaměřeny na i) rozšíření stávajícího mechanismu jednotné elektronické registrace a platby na on-line prodej hmotného zboží uvnitř EU a ve třetích zemích, ii) na zavedení zjednodušujícího opatření společného pro celou EU (práh DPH), které pomůže začínajícím podnikům v oblasti elektronického obchodování, iii) na kontroly, které může provádět domovská země a které zahrnují jednotný audit přeshraničních podniků pro účely DPH, a iv) na zrušení osvobození od placení DPH při dovozu malých zásilek od dodavatelů ve třetích zemích.

3. VYTVÁŘENÍ VHODNÝCH PODMÍNEK A ROVNÝCH PŘÍLEŽITOSTÍ PRO MODERNÍ DIGITÁLNÍ SÍTĚ A INOVAČNÍ SLUŽBY

Jednotný digitální trh musí být založen na spolehlivých, důvěryhodných a cenově dostupných vysokorychlostních sítích a službách, které zajistí základní práva spotřebitelů na ochranu soukromí a ochranu osobních údajů a současně podpoří inovace. To vyžaduje silné, konkurenceschopné a dynamické odvětví telekomunikací, které bude schopno realizovat potřebné investice, využívat inovace, jako jsou např. cloud computing, nástroje na zpracování dat velkého objemu nebo internet věcí. Tržní síla některých on-line platform potenciálně vyvolává obavy, zejména pokud jde o nejsilnější platformy, jejichž význam pro ostatní účastníky trhu stále roste.

3.1. Přizpůsobení telekomunikačních předpisů danému účelu

Sítě IKT jsou páteří digitálních produktů a služeb, které mají potenciál podporovat všechny aspekty našeho života a být hnací silou hospodářského oživení Evropy. Dobře fungující trhy umožňují přístup k vysoce výkonné pevné a bezdrátové infrastruktuře za dostupné ceny. Další úpravy telekomunikačních pravidel EU v kombinaci s uplatňováním pravidel hospodářské soutěže EU mají zásadní význam pro zajištění toho, aby trhy byly konkurenceschopnější, pro snížení cen a pro lepší kvalitu služeb z hlediska spotřebitelů i podniků. Účinná hospodářská soutěž je klíčovým faktorem pro investice do telekomunikačních sítí.

Tento sektor, v němž v současnosti probíhají strukturální změny, stále trpí izolací domácích trhů, nedostatečnou provázaností právních předpisů a nedostatečnou předvídatelností napříč EU, zejména pokud jde o rádiové spektrum, dále nedostatečnými investicemi zejména ve venkovských oblastech, tedy problémy, které nelze zcela vyřešit v rámci probíhajících jednání ohledně balíčku jednotného telekomunikačního trhu. Komise si klade za cíl tento proces změn posílit, a proto přezkoumá veškeré stávající právní předpisy a v případě potřeby připraví návrhy změn. Prvním zásadním krokem je přijetí balíčku jednotného telekomunikačního trhu, který podle očekávání Komise poskytne jasná a harmonizovaná pravidla pro neutralitu sítí a uvede do pohybu konečné zrušení poplatků za roaming, zejména v případě dat.

Pro zavádění širokopásmových služeb je klíčovým prvkem rádiové spektrum. Je spravováno na vnitrostátní úrovni a prodej práv na užívání rádiového spektra představuje pro členské státy cenný zdroj příjmů – a tyto příjmy jim budou výhradně patřit i nadále. To, že je spektrum

spravováno na úrovni členských států, však vede k velmi různorodým podmínkám (např. různá doba trvání licencí či požadavky na pokrytí). Neexistence jednotných cílů a kritérií EU pro přidělování spektra v jednotlivých členských státech vytváří překážky vstupu na trh, brání hospodářské soutěži a snižuje předvídatelnost pro investory v celé Evropě. Členské státy by proto měly rádiové spektrum spravovat podle harmonizovanějšího rámce, který bude odpovídat potřebám jednotného digitálního trhu.

Komise předloží konkrétní návrhy týkající se koordinovaného uvolnění pásma 700 MHz, které je obzvláště vhodné pro poskytování širokopásmových služeb ve venkovských oblastech, a současně zohlední konkrétní potřeby distribuce audiovizuálních médií.

Vzhledem k velkému významu rádiového spektra pro konektivitu jsou však nutné i zásadnější změny ve způsobu, jakým je spravováno a regulováno. Pomalé a stále neúplné uvolňování pásma 800 MHz (původního pásma „digitální dividendy“) pro bezdrátové širokopásmové připojení například zabránilo spuštění mobilních sítí 4G a využívání chytrých telefonů přizpůsobených tomuto pásmu.

Plnohodnotná hospodářská soutěž v oblasti infrastruktury se navíc u pevných sítí projevila jen velmi málo, s výjimkou velmi hustě osídlených oblastí, kde již kabelové sítě existovaly, nebo oblastí, kde byly aktivní místní orgány. V těchto oblastech, kde se hospodářská soutěž v oblasti infrastruktury vytvořila na regionální nebo vnitrostátní úrovni, je zapotřebí dosáhnout jednodušší a přiměřenější regulace. Je třeba podpořit zavádění sítí s velmi vysokou kapacitou a zároveň zachovat účinnou hospodářskou soutěž a výnosy odpovídající rizikům. Bude zvažována otázka, jak pokrýt nejnepřístupnější oblasti a realizovat cíle veřejného zájmu (jako je vysokokapacitní konektivita pro školy, univerzity či výzkumná střediska), mimo jiné i v rámci přezkumu směrnice o univerzální službě⁷.

Změna tržního a technologického prostředí vyžaduje posílení institucionálního rámce. Rovněž bude vyžadováno posílení úlohy institucí, v nichž jsou zastoupeny orgány členských států – jako jsou Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací nebo Skupina pro politiku rádiového spektra.

Telekomunikační operátoři konkurují službám, které koncoví uživatelé ve stále vyšší míře využívají jako náhradu za tradiční služby elektronických komunikací, jako je např. hlasová telefonní komunikace, ale které nepodléhají stejnému regulačnímu režimu. Přezkum telekomunikačních pravidel se bude zabývat způsoby, jak zajistit rovné podmínky pro všechny účastníky, aby mohli poskytovat konkurenční služby, a jak splnit dlouhodobé potřeby ohledně konektivity v EU.

Komise předloží v roce 2016 návrhy na ambiciózní přepracování telekomunikačního regulačního rámce, které se zaměří na i) konzistentní přístup k politice a správě rádiového spektra založený na jednotném trhu, ii) zajištění podmínek pro skutečně jednotný trh tím, že se odstraní rozdílnost předpisů, a efektivním provozovatelům sítí a poskytovatelům služeb se tak umožní úspory z rozsahu a spotřebitelům zajistí efektivní ochrana, iii) zajištění rovných podmínek pro účastníky trhu a jednotné uplatňování pravidel, iv) stimulace investic do vysokorychlostních širokopásmových sítí (včetně přezkumu směrnice o univerzální službě) a v) účinnější regulační institucionální rámec.

⁷ Směrnice 2002/22/ES.

3.2. Mediální rámec pro 21. století

Audiovizuální prostředí je ovlivněno rychlými technologickými změnami a rozvojem nových obchodních modelů pro distribuci obsahu. Diváci získávají přístup k audiovizuálnímu obsahu přes internet stále novými způsoby a přenosná zařízení (jako jsou chytré telefony) mění navyklé způsoby jeho sledování. Šíření audiovizuálních pořadů a mediální služby v celé EU usnadnila směrnice o audiovizuálních mediálních službách⁸. Směrnice se již dnes vztahuje na tradiční televizní vysílání i na audiovizuální mediální služby na vyžádání a pro oba typy služeb zavádí soubor minimálních pravidel. V některých ohledech však služby na vyžádání podléhají volnějším požadavkům, protože uživatelé mají větší možnost volby a kontroly nad obsahem i dobou prohlížení.

Tento regulační rámec usnadnil vznik dynamického trhu a je nutné zajistit, že bude plně držet krok s trhem a vývojem technologií. Komise prozkoumá, zda by měl být stávající systém pravidel platných pro vysílání a pro služby na vyžádání upraven. Zváží rovněž, zda by měly být současný rozsah či pravidla rozšířeny tak, aby zahrnovaly nové služby či subjekty, které nejsou v současné době podle této směrnice považovány za audiovizuální mediální služby, a/nebo poskytovatele, které nespádají do její stávající zeměpisné působnosti. Komise bude rovněž připravovat opatření na propagaci přehledů evropských děl v rámci platformy videa na vyžádání.

Komise provede přezkum směrnice o audiovizuálních mediálních službách, při kterém se zaměří na její oblast působnosti a charakter pravidel platných pro všechny účastníky trhu, zejména na opatření podporující evropská díla, na pravidla na ochranu nezletilých a pravidla reklamy.

3.3. Regulační prostředí pro platformy a zprostředkovatele přizpůsobené danému účelu

3.3.1. Úloha on-line platformy

On-line platformy (například vyhledávače, sociální média, platformy pro elektronické obchodování, obchody s aplikacemi, internetové stránky porovnávající ceny) hrají stále důležitější roli v ekonomice a v životě společnosti. Umožňují spotřebitelům najít na internetu informace a podnikům využívat výhod elektronického obchodu. Evropa disponuje v této oblasti velkým potenciálem, ale brzdí ji roztržitost trhů, která brání podnikům v rozvoji.

Platformy vytvářejí, shromažďují a kontrolují obrovské množství údajů o svých zákaznících a využívají algoritmy k jejich přeměně na použitelné informace. Růst těchto údajů je exponenciální – 90 % všech údajů šířených na internetu bylo vytvořeno před méně než 2 lety. Kromě toho se ukázalo, že platformy jsou inovátory v digitální ekonomice tím, že pomáhají menším podnikům fungovat on-line a získávat tak nové trhy. Nové platformy služeb v audiovizuální oblasti, v oblasti mobility, cestovního ruchu, vzdělávání, financí, ubytování a přijímání pracovníků se rychle staly výraznou výzvou pro tradiční obchodní modely a exponenciálně rostou. Nástup ekonomiky založené na sdílení rovněž nabízí příležitosti, jak

⁸ Směrnice 2010/13/EU.

prostřednictvím lepšího výběru pro spotřebitele zvýšit efektivitu, růst a zaměstnanost, ale také potenciálně vyvolává nové regulační otázky⁹.

I když jejich dopad závisí na druhu dotyčné platformy a její tržní síle, některé platformy mohou kontrolovat přístup k on-line trhům a mohou mít významný vliv na odměňování různých aktérů na trhu. To vede k řadě obav z rostoucí tržní síly některých platform. Patří sem obava z nedostatečné transparentnosti při využívání získaných informací, silná vyjednávací pozice ve srovnání s jejich klienty, která se může odrazit v jejich podmínkách (zejména pro malé a střední podniky), propagace vlastních služeb v neprospěch konkurence a netransparentní cenová politika či omezení z hlediska cenových nebo prodejních podmínek.

Z některých on-line platform se postupně v mnoha ekonomických odvětvích staly konkurenční subjekty a způsob, jakým využívají svou tržní sílu, vyvolává řadu otázek, které si zasluhují další analýzu, jež půjde v konkrétních případech nad rámec uplatňování předpisů v oblasti hospodářské soutěže.

3.3.2. *Boj proti nelegálnímu obsahu na internetu*

K rozvoji internetu v Evropě přispěla zásada zakotvená ve směrnici o elektronickém obchodování, že poskytovatelé zprostředkovatelských služeb by neměli být odpovědní za obsah, který přenášejí, uchovávají či hostují, pokud jednají výhradně pasivně. Současně platí, že jakmile je zjištěn nelegální obsah, měli by zprostředkovatelé přijmout účinná opatření k jeho odstranění, ať se jedná o informace související s protiprávní činností, jako je terorismus či dětská pornografie, nebo o informace, které porušují vlastnická práva jiných osob (např. autorská práva). Znemožnění přístupu k nelegálnímu obsahu a jeho odstranění poskytovateli hostingových služeb může být v současnosti pomalé a složité, ale přitom platí, že obsah, který je skutečně legální, může být odstraněn omylem. 52,7 % zúčastněných stran uvádí, že opatření proti nelegálnímu obsahu jsou často neúčinná a málo transparentní. Rozdíly v postupech jednotlivých členských států mohou ohrozit uplatňování práva (což má nepříznivý dopad na boj proti trestné činnosti na internetu) a podkopávat důvěru v on-line svět. Protože množství digitálního obsahu na internetu narůstá, je pravděpodobné, že se stávající úprava dostane pod rostoucí tlak. Není vždy snadné stanovit limity pro to, co mohou zprostředkovatelé s obsahem, který přenášejí, uchovávají nebo hostují, dělat, aniž by přišli o možnost využívat výjimku z odpovědnosti stanovených ve směrnici o elektronickém obchodování.

K veřejné diskusi o tom, zda zvýšit celkovou úroveň ochrany před nelegálním obsahem na internetu, přispěly i nedávné události. Souběžně s posouzením on-line platform bude Komise zvažovat, zda jsou potřebná nová opatření na potírání nelegálního obsahu na internetu, s patřičným důrazem na jejich dopad na základní právo svobody slova a informací, např. přísnější postupy pro odstraňování nelegálního obsahu a současně zabránění tomu, aby byl odstraněn obsah legální, a zda je třeba od zprostředkovatelů vyžadovat větší odpovědnost a náležitou péči při správě jejich sítí a systémů (povinnost zajistit péči).

Komise do konce roku 2015 zahájí komplexní posouzení úlohy platform, též v ekonomice založené na sdílení, a on-line zprostředkovatelů, jehož součástí budou i) otázka transparentnosti např. ve výsledcích vyhledávání (včetně placených odkazů a/nebo reklamy), ii) otázka, jak platformy využívají shromážděné informace, iii) vztahy mezi platformami a

⁹ Ty budou předmětem připravované strategie pro vnitřní trh a rámce pro elektronické obchodování.

dodavateli, iv) omezování jednotlivců a podniků, pokud jde přesun z jedné platformy do druhé, a také analýza toho, v) jak proti nelegálnímu obsahu na internetu nejlépe bojovat.

3.4. Posílení důvěry a bezpečnosti u digitálních služeb a při nakládání s osobními údaji

Kybernetické hrozby neznají hranice a mají negativní dopad na naši ekonomiku, na základní práva občanů i na společnost obecně. Rostoucí počet trestných činů (například zachycování údajů, podvody související s on-line platbami, zneužití totožnosti, krádeže obchodního tajemství) má za následek značné ekonomické ztráty. Tyto činy často vedou k přerušení služeb, k porušování základních práv a podkopávají důvěru občanů v on-line aktivity.

Členské státy i orgány EU již dlouho uznávají, že je nutné chránit naše sítě i kritickou infrastrukturu a reagovat efektivně na kybernetické hrozby, a přijaly jak na vnitrostátní úrovni, tak na úrovni EU strategie a právní předpisy týkající se kybernetické bezpečnosti. Významným krokem vpřed by mělo být přijetí směrnice o bezpečnosti sítí a informací¹⁰, která v současnosti prochází legislativním procesem. Jednou z klíčových priorit evropské strategie kybernetické bezpečnosti¹¹ je rozvoj průmyslových a technologických zdrojů pro kybernetickou bezpečnost. V rychle se vyvíjející oblasti technologií a řešení zaměřených na bezpečnost on-line sítí stále přetrvávají specifické nedostatky. K tomu, aby průmysl v EU zvýšil úsilí při zajišťování bezpečnějších řešení a aby tato řešení přejali občané, orgány veřejné moci i podniky, je proto třeba přijmout ucelenější přístup. Kromě toho je nutné na on-line trestnou činnost účinně reagovat v oblasti vynucování práva. Komise představila návrhy týkající se této problematiky ve svém Evropském programu pro bezpečnost¹².

- Pouze 22 % Evropanů má plnou důvěru ke společností, jako jsou vyhledávače, sociální sítě a e-mailové služby.
- 72 % uživatelů internetu vyjadřuje znepokojení nad tím, že je od nich on-line požadováno příliš mnoho osobních údajů.

Pokud jde o osobní údaje a soukromí, zavázala se EU dodržovat nejvyšší standardy ochrany zaručené články 7 a 8 Listiny základních práv. Obecné nařízení o ochraně údajů¹³ zvýší důvěru v oblasti digitálních služeb, neboť by mělo chránit jednotlivce z hlediska zpracovávání osobních údajů všemi společnostmi, které nabízejí své služby na evropském trhu.

Pro služby elektronických komunikací platí zvláštní pravidla (směrnice o soukromí a elektronických komunikacích¹⁴), která zřejmě bude třeba přehodnotit, jakmile budou schválena obecná pravidla EU o ochraně údajů, zejména proto, že většina článků stávající směrnice se týká pouze poskytovatelů služeb elektronických komunikací, tj. tradičních telekomunikačních společností. Z oblasti uplatňování směrnice jsou tudíž obecně vyloučeni poskytovatelé služeb informační společnosti, kteří používají internet k poskytování komunikačních služeb.

¹⁰ COM(2013) 48 final.

¹¹ JOIN(2013) 1 final.

¹² COM(2015) 185.

¹³ COM(2012) 11 final.

¹⁴ Směrnice 2002/58/ES.

Komise bude v první polovině roku 2016 iniciovat vytvoření partnerství veřejného a soukromého sektoru pro kybernetickou bezpečnost v oblasti technologií a řešení pro on-line bezpečnost sítí.

Po přijetí nových pravidel EU o ochraně údajů, k němuž by mělo dojít do konce roku 2015, provede Komise přezkum směrnice o soukromí a elektronických komunikacích a zaměří se na vysokou úroveň ochrany pro subjekty údajů a na zajištění rovných podmínek pro všechny účastníky trhu.

4. MAXIMALIZACE RŮSTOVÉHO POTENCIÁLU DIGITÁLNÍ EKONOMIKY

Během doby kratší než deset let bude převážná část ekonomické činnosti závislá na digitálních ekosystémech, které integrují digitální infrastrukturu, hardware a software, aplikace a data. Bude třeba digitalizovat všechna odvětví, má-li si EU zachovat svoji konkurenceschopnost a silnou průmyslovou základnu a má-li zvládnout přechod na inteligentní ekonomiku průmyslu a služeb. 75 % přidané hodnoty v digitální ekonomice sice pochází spíše z tradičních průmyslových odvětví než od výrobců IKT, ale integrace digitálních technologií v podnicích představuje nejslabší článek. Pouze 1,7 % podniků v EU plně využívá vyspělé digitální technologie¹⁵ a 41 % je nevyužívá vůbec. Digitalizace rovněž nabízí nebývalé příležitosti pro další ekonomická odvětví, jako je doprava (např. inteligentní dopravní systémy) nebo energetika (např. inteligentní energetické sítě či měření spotřeby)¹⁶.

EU potřebuje celou řadu opatření, která zajistí, aby evropská odvětví stála v čele vývoje a využívání IKT, automatizace a udržitelných výrobních a zpracovatelských technologií pro trhy budoucnosti. Digitální ekonomika také může přispět k vytvoření inkluzivnější společnosti. Občané a podniky v současné době stále plně nevyužívají výhod digitálních služeb (od elektronické veřejné správy přes elektronické zdravotnictví až po elektronickou podporu energetiky či dopravy), které by měly být k dispozici bez problémů v celé EU.

Komise bude sociální partnery informovat a vyzve je, aby jednotný digitální trh začlenili do svého sociálního dialogu na evropské úrovni.

4.1. Budování ekonomiky založené na datech

Pro konkurenceschopnost EU mají zásadní význam data velkého objemu, služby cloud computingu a internet věcí. Data jsou často považována za katalyzátor ekonomického růstu, inovací a digitalizace ve všech ekonomických odvětvích, zejména pro malé a střední podniky (a podniky začínající) i pro společnost jako celek. Data velkého objemu a vysoce výkonné počítače rovněž mění způsob provádění výzkumu a sdílení znalostí a jsou součástí přechodu na účinnější a pohotově reagující otevřenou vědu.

- Odvětví dat velkého objemu roste o 40 % ročně, sedmkrát rychleji než trh s informačními technologiemi.

Roztříštěný trh neposkytuje dostatečný prostor pro to, aby cloud computing, data velkého objemu, nebo věda založená na datech či internet věcí využily v Evropě plně svého potenciálu. K plnému využití potenciálu digitálních a datových technologií budeme muset

¹⁵ Včetně mobilního internetu, cloud computingu, sociálních sítí nebo dat velkého objemu.

¹⁶ Viz Rámcová strategie k vytvoření odolné energetické unie s pomocí progresivní politiky. v oblasti změny klimatu (COM(2015) 80 final).

odstranit řadu technických a legislativních překážek. Překážky například v souvislosti s lokalizací dat (tj. požadavky členských států uchovávat data na jejich území) nutí poskytovatele služeb k tomu, aby budovali nákladné místní infrastruktury (datová centra) v každém regionu či zemi. Rozvoji přeshraničního využívání dat a uplatňování nových technologií (například vytěžování textů a dat) dále brání nejednotné provádění právních předpisů o autorských právech a nedostatečná srozumitelnost práv na užívání dat. Další překážku pro přeshraniční pohyb dat a pro vývoj nových služeb (např. pro multimodální dopravní informační systémy či vědu založenou na datech) představuje nedostatek otevřených a interoperabilních systémů a služeb a nedostatečná přenositelnost dat mezi službami. Pro zavedení internetu věcí je důležitá právní jistota, pokud jde o rozdělení odpovědnosti (kromě oblasti osobních údajů).

Podniky a spotřebitelé stále necítí dostatečnou důvěru k tomu, aby využívali k ukládání nebo zpracovávání dat přeshraničních služeb cloud computingu, protože mají obavy ohledně bezpečnosti, dodržování základních práv a ochrany údajů obecně. Přijetí reformního balíčku o ochraně údajů zajistí, aby bylo zpracování osobních údajů upraveno jednotnými a aktualizovanými pravidly platnými v celé Unii. Smlouvy však často vylučují nebo výrazně omezují smluvní odpovědnost poskytovatele cloudových služeb, nejsou-li příslušná data nadále dostupná nebo jsou-li nepoužitelná, případně znesnadňují ukončení smlouvy. Znamená to, že data ve skutečnosti nejsou přenositelná. Pokud jde o oblast ochrany údajů, zabraňuje omezování volného pohybu osobních údajů v Unii stávající i budoucí legislativní rámec. Omezením volného pohybu údajů z jiných důvodů nebyla věnována pozornost. Členské státy proto nemohou bránit volnému pohybu osobních údajů z důvodů ochrany osobních údajů a ochrany soukromí, ale mohou tak činit z jiných důvodů. Veškerá zbytečná omezení týkající se lokalizace dat v rámci EU by měla být odstraněna a mělo by se jim předcházet.

Komise v roce 2016 navrhne evropskou iniciativu týkající se volného toku dat, která se bude zabývat omezeními volného pohybu dat z důvodů jiných, než je ochrana osobních údajů v EU, a bezdůvodnými omezeními v oblasti lokalizace dat pro účely jejich ukládání či zpracování. Iniciativa bude rovněž řešit nově se objevující otázky vlastnictví, interoperability, využitelnosti a přístupnosti dat v různých situacích, jako je výměna dat mezi podniky, mezi podnikem a spotřebitelem, mezi stroji či strojově generovaná data. Bude podporovat přístup k veřejným datům s cílem podněcovat inovace. Komise zahájí evropskou iniciativu v oblasti cloud computingu, která se bude zabývat mimo jiné certifikací služeb cloud computingu, smlouvami, změnou poskytovatele služeb cloud computingu a cloudem pro výzkum a otevřenou vědu.

4.2. Podpora konkurenceschopnosti prostřednictvím interoperability a normalizace

V digitální ekonomice se interoperabilitou rozumí zajištění efektivní komunikace mezi digitálními komponenty, jako jsou zařízení, sítě nebo úložiště dat. Rovněž to znamená lepší propojení v dodavatelském řetězci či mezi odvětvími průmyslu a služeb. Jde i o efektivnější propojení přes hranice, mezi společnostmi a mezi veřejnými službami a orgány. Služby elektronické veřejné správy, které se v různých členských státech rozvíjejí, by měly být schopny vzájemně komunikovat a neměly by se rozvíjet izolovaně. V současné době se členské státy obecně shodují na základních požadavcích pro dosažení interoperability, které jsou založeny „Evropském rámci interoperability“ předloženém Komisí v roce 2010. Tento rámec by měl být nyní aktualizován a rozšířen.

Normalizace sehrává důležitou úlohu při zvyšování interoperability nových technologií v rámci jednotného digitálního trhu. Může přispět k nasměrování vývoje nových technologií,

jako jsou bezdrátové komunikace páté generace, digitalizace výrobních (Industry 4.0) a konstrukčních procesů, služby založené na datech, služby cloud computingu, kybernetická bezpečnost, elektronické zdravotnictví, elektronická podpora dopravy a mobilní platby. Základním nástrojem v tomto ohledu je průběžný plán EU pro normalizaci IKT. Je však třeba vyvinout větší úsilí, aby se zajistilo, že výsledky normalizace budou držet krok se změnami v oblasti technologií. V současné době rozhodují zúčastněné strany z řad průmyslu o tom, v kterých oblastech je třeba vypracovat normy, metodou „zdola nahoru“ a děje se to ve stále větší míře mimo Evropu, což ohrožuje naši dlouhodobou konkurenceschopnost. Je třeba vymezit chybějící technologické normy, které jsou zásadní pro podporu digitalizace našeho průmyslu a odvětví služeb (např. internet věcí, kybernetická bezpečnost, data velkého objemu a cloud computing), a pověřit normalizační orgány jejich urychleným vypracováním.

V digitální ekonomice představují stále významnější faktor v normalizaci a důležitý prvek obchodního modelu pro řadu průmyslových odvětví, pokud jde o zpeněžení jejich investic do výzkumu a inovací, patenty, jejichž využití je nezbytné k dodržení technických norem (norem založených na patentech jako vlastnických právech). Komise podporuje potřebu vyváženého rámce pro jednání mezi nositeli práv a těmi, kdo používají výše uvedené patenty, aby byly zajištěny spravedlivé podmínky při udělování licencí.

Dostupnost norem navíc často k zajištění interoperability nepostačuje, pokud dodavatelé nezačlení stávající normy do svých řešení. Při podpoře norem hraje významnou úlohu zadávání veřejných zakázek a členské státy vytvořily národní přehledy norem IKT a specifikací pro interoperabilitu, které jsou pro zadavatele veřejných zakázek vodítkem a urychlují přijímání norem na domácích trzích. Začlenění těchto přehledů do evropských přehledů by zabránilo roztržštění trhu na úrovni EU.

Komise vypracuje integrovaný normalizační plán, v němž určí a vymezí klíčové priority pro normalizaci se zaměřením na technologie a domény, které jsou považovány pro jednotný digitální trh za nejdůležitější, včetně základní odvětvové interoperability a norem v oblastech, jako je zdravotnictví (telemedicína, mobilní zdravotnictví), doprava (plánování cest, elektronická podpora nákladní dopravy), životní prostředí a energetika. Komise přezkoumá a rozšíří Evropský rámec interoperability.

4.3. Inkluzivní informační společnost

Komise chce podporovat inkluzivní jednotný digitální trh, v němž občané i podniky mají potřebné dovednosti a mohou využívat vzájemně propojené a vícejazyčné elektronické služby v rámci elektronické veřejné správy, elektronické justice, elektronického zdravotnictví či elektronické podpory energetiky a dopravy.

4.3.1. Digitální dovednosti a odborné znalosti

Poptávka po kvalifikovaných pracovnících s digitálními dovednostmi se každoročně zvyšuje přibližně o 4 %. Pokud nebudou přijata rozhodná opatření, mohl by se nedostatek odborníků v oblasti IKT v EU do roku 2020 zhoršit až na 825 000 neobsazených pracovních míst. EU sice pozoruje zlepšování základních digitálních dovedností u svých občanů (růst z 55 % na 59 % obyvatel), ale má před sebou ještě dlouhou cestu. Úroveň digitálních dovedností se musí rovněž zvýšit u zaměstnanců všech ekonomických sektorů i u uchazečů o práci, aby se zvýšila jejich uplatnitelnost na trhu práce. Je třeba změnit způsob, jakým se systémy vzdělávání a odborné přípravy přizpůsobují digitální revoluci. Při této změně je možno čerpat

z iniciativ na úrovni EU, jako jsou např. „Velká koalice pro digitální pracovní místa“, „Evropský týden programování“ či „Otevření systémů vzdělávání“.

Odpovědnost za školní osnovy nesou členské státy a ty musí urgentně řešit nedostatek základních digitálních dovedností. Komise bude jejich snahy podporovat a bude se podílet na zlepšování situace při uznávání digitálních dovedností a kvalifikace a při zvyšování úrovně odbornosti v IKT v Evropě.

Komise se bude zabývat digitálními dovednostmi a odbornými znalostmi jakožto klíčovým prvkem svých budoucích iniciativ zaměřených na dovednosti a odbornou přípravu.

4.3.2. Elektronická veřejná správa

Veřejné služby v Evropě sice nové technologie v různé míře přijaly, ale pro modernizaci veřejné správy, dosažení přeshraniční interoperability a usnadnění interakce s občany je možno udělat ještě více.

On-line veřejné služby mají zásadní význam pro zvyšování nákladové efektivity i kvality služeb poskytovaných občanům a podnikům. Příkladem vyšší efektivity je zásada „pouze jednou“ – orgány veřejné správy opakovaně využívají informace o občanech nebo společnostech, které již mají k dispozici, aniž by je požadovaly znovu, pouze v 48 % případů. Rozšíření této zásady v souladu s právními předpisy na ochranu údajů by do roku 2017 na úrovni EU přineslo roční čisté úspory ve výši přibližně 5 miliard EUR. Komise zahájí pilotní projekt zaměřený na zásadu „pouze jednou“ u podniků a občanů a prozkoumá možnost zřízení „elektronického sejfů“ (zabezpečené on-line databáze dokumentů) pro celou EU. Rozšíření zásady „pouze jednou“ přes hranice by dále přispělo k efektivitě jednotného digitálního trhu.

Veřejné zakázky představují přibližně 19 % HDP EU a celoevropské elektronické zadávání veřejných zakázek by mělo uspořit až 50 miliard EUR ročně. Balíček k reformě zadávání veřejných zakázek z roku 2014 počítá s přechodem na plné elektronické zadávání veřejných zakázek do října 2018¹⁷. Ke splnění tohoto cíle je zapotřebí vyvinout zvýšené úsilí vzhledem k tomu, že v mnoha členských státech začal přechod pomalým tempem.

Kontaktní místa mezi orgány veřejné moci a občany či podniky jsou v současné době nejednotná a neúplná. Potřebám podniků a občanů při jejich přeshraničních činnostech by se dalo lépe vyhovět, pokud by se navázalo na infrastruktury digitálních služeb v rámci Nástroje pro propojení Evropy, rozšířily se a integrovaly stávající evropské portály, sítě, služby a systémy (např. Vaše Evropa, jednotná kontaktní místa, kontaktní místa pro výrobky či kontaktní místa pro stavební výrobky) a napojily se na „jednotnou digitální bránu“. Navíc by se mělo v celé Evropě podpořit využívání elektronických dokumentů, aby se snížily náklady a administrativní zátěž pro podnikatelskou sféru i občany.

Podniky omezuje roztržitost právních předpisů a překážky, kvůli kterým je pro ně expanze a podnikání přes hranice v rámci vnitřního trhu obtížnější. Mnoho členských států se již vyslovilo pro příslušná opatření, včetně podpory toho, aby k založení společnosti mohlo dojít rychle (např. během 24 hodin). Komise má za to, že díky propojení obchodních rejstříků a

¹⁷ Směrnice 2014/24/EU, směrnice 2014/25/EU.

zásady „pouze jednou“¹⁸ by každá zavedená společnost měla mít možnost rozšířit své fungování on-line za hranice a stát se celoevropskou do jednoho měsíce.

Komise představí nový akční plán pro elektronickou veřejnou správu na období 2016–2020, který bude obsahovat i) realizaci propojení obchodních rejstříků do roku 2017, ii) v roce 2016 zahájení společné iniciativy s členskými státy na otestování zásady „pouze jednou“, iii) rozšíření a integraci evropských a národních portálů směřující k vytvoření „jednotné digitální brány“, čímž by se vytvořil uživatelsky vstřícný informační systém pro občany a podniky, a iv) urychlení přechodu členských států k plnému elektronickému zadávání veřejných zakázek a k interoperabilním elektronickým podpisům.

5. VYTVOŘENÍ JEDNOTNÉHO DIGITÁLNÍHO TRHU

Budování jednotného digitálního trhu je klíčovou součástí strategie EU, pomocí níž se EU připraví na budoucnost a bude pokračovat v zajišťování vysoké životní úrovně svých obyvatel. Vyžaduje to politickou vůli a nutnost realizovat opatření stanovená v této strategii. Dále to vyžaduje mobilizaci potřebných finančních prostředků a zdrojů a zřízení struktury správy mezi klíčovými aktéry, aby byla zajištěna skutečná realizace prostřednictvím evropských orgánů, členských států i zainteresovaných stran. Tam, kde již existuje dostatek důkazů o existenci překážek, které je třeba odstranit, předloží Komise legislativní návrhy a vyvine úsilí, aby jednotný trh v celém svém rozsahu sloužil potřebám spotřebitelů a podniků. Pokud bude ke zjištění správného nasměrování opatření třeba dalších konzultací a důkazů, zapojí Komise do diskuzí o dostupných možnostech zúčastněné strany. Tato agenda volá po tom, aby Komise, Parlament a členské státy spolupracovaly a přijaly ambiciózní opatření.

5.1. Investice do jednotného digitálního trhu

Klíčovým cílem strategie pro jednotný digitální trh je vytvoření příznivého investičního klimatu pro digitální sítě, výzkum a inovační činnosti. Nastavení vhodných rámcových podmínek přispěje k mobilizaci soukromých investic a k vytvoření důvěry investorů. Dosažení ambiciózních cílů v digitální oblasti bude vyžadovat značné investice. Pro infrastrukturu a služby jednotného digitálního trhu a rovněž pro výzkum a inovativní malé a střední podniky (včetně zakládání nových) již byly finanční prostředky EU vyčleněny. Očekává se, že evropské strukturální a investiční fondy určí pro tuto oblast přibližně 21,4 miliardy EUR. Zvláštní pozornost je třeba věnovat odstranění digitální propasti mezi městskými a venkovskými oblastmi. Evropský fond pro strategické investice¹⁹, který doplňuje současné programy EU, je navržen tak, aby podporoval širokou škálu digitálních projektů, zejména z důvodu inovací a výzkumu, které v nich tvoří vysoký podíl (a tudíž i vyšší riziko). Další významné možnosti financování poskytují Evropská investiční banka a Evropský investiční fond.

Inovativní podnikatelé mají pro digitální ekonomiku zásadní význam. Aby byli úspěšní, potřebují lepší přístup k financování, včetně vlastního i rizikového kapitálu. EU zavedla na podporu financování založeného na vlastním kapitálu řadu iniciativ, včetně regulačních nástrojů, jako je např. nařízení o evropských fondech rizikového kapitálu. Je však třeba pokračovat v úsilí, aby se vhodné financování stalo dostupnějším, protože současné rozmanité

¹⁸ Komise připraví další kroky nezbytné pro dosažení těchto cílů ve své strategii jednotného trhu.

¹⁹ COM(2014) 903 final.

stanovy společností a související právní rizika a náklady v celé Evropě často brzdí investice do zakládání nových evropských podniků a do dalšího rozšiřování jejich podnikatelské činnosti²⁰.

Vzhledem k minulým zkušenostem s nedostatečným čerpáním z fondů EU určených pro investování do IKT bude Komise spolupracovat s Evropskou investiční bankou, s předkladateli projektů i s členskými státy, aby se zajistilo plné využívání dostupných investičních fondů, včetně technické pomoci, a plné využívání součinnosti mezi nástroji financování.

5.2. Mezinárodní rozměr

Velikost plně vytvořeného jednotného digitálního trhu pomůže podnikům růst nad rámec vnitřního trhu EU a učiní z EU ještě lákavější místo pro celosvětově působící společnosti. Otevřenost evropského trhu v digitální oblasti by měla být zachována a dále rozvíjena. EU by měla nadále vyžadovat stejnou otevřenost a účinné uplatňování práv duševního vlastnictví i od našich obchodních partnerů. Překážky globálního digitálního obchodu se dotýkají zejména evropských společností, protože EU je předním světovým vývozcem digitálních služeb. Za tímto účelem by měla být dále rozvíjena ambiciózní politika digitálního obchodování a investic, mimo jiné prostřednictvím dohod EU o volném obchodu²¹. Vytvoření jednotného digitálního trhu může rovněž přispět k dosažení cílů rozvojové agendy na období po roce 2015. S cílem udržet svobodný a otevřený internet bude Komise pracovat na vytvoření udržitelného přístupu ke správě internetu na základě modelu zahrnujícího různé zúčastněné strany.

5.3. Efektivní správa jednotného digitálního trhu

Vzhledem ke společné odpovědnosti za včasnou realizaci opatření uvedených ve strategii bude Komise jednat s Evropským parlamentem a Radou a prohloubí i svoji spolupráci s nimi. Komise povede průběžný dialog se zúčastněnými stranami, aby byly informovány o tvorbě politiky a aby bylo zajištěno účinné provádění strategie. Vzhledem k průřezovému charakteru strategie pro jednotný digitální trh bude její provádění vyžadovat podporu specificky zaměřených poradenských a podpůrných skupin. Komise doporučuje Evropské radě, aby poskytla nezbytný impuls a pravidelně přezkoumávala dosažený pokrok. Komise bude rovněž usilovat o zlepšení kvality dat a analýzy potřebné pro podporu jednotného digitálního trhu, a to sdílením relevantních znalostí a jejich zpřístupněním veřejnosti. Bude dále rozvíjet i svůj index DESI (digitální ekonomika a společnost). Komise bude o pokroku strategie pravidelně podávat zprávy.

6. ZÁVĚR

Strategie pro jednotný digitální trh se zaměřuje na přeměnu evropské společnosti a na zajištění toho, aby mohla do budoucna pohlížet s důvěrou. Komise vyzývá Evropský parlament a Radu, aby tuto strategii pro vytvoření jednotného digitálního trhu schválily co

²⁰ Komise prozkoumá možnosti, jak přilákat více rizikového kapitálu, v rámci své činnosti týkající se strategie pro jednotný trh a unie kapitálových trhů (COM(2015) 63).

²¹ Komise představí na podzim roku 2015 novou obchodní a investiční strategii, která se bude zabývat klíčovými otázkami týkajícími se agendy digitálního obchodování.

možná nejdříve a aby se aktivně zapojily do jejího provádění v úzké spolupráci se všemi příslušnými zúčastněnými stranami.

Příloha: Plán na vytvoření jednotného digitálního trhu

Opatření ²²	Časový plán
Lepší přístup spotřebitelů a podniků k digitálnímu zboží a službám v celé Evropě	
Legislativní návrhy jednoduchých a účinných pravidel týkajících se přeshraničních smluv pro spotřebitele a podniky	2015
Přezkum nařízení o spolupráci v oblasti ochrany spotřebitele	2016
Opatření v oblasti doručování zásilek	2016
Široce koncipovaný přezkum s cílem připravit legislativní návrhy pro potírání neodůvodněného zeměpisného blokování	2015
Šetření elektronického obchodování z hlediska hospodářské soutěže v souvislosti s on-line obchodováním se zbožím a s poskytováním on-line služeb	2015
Legislativní návrhy na reformu systému autorských práv	2015
Přezkum směrnice o družicovém vysílání a kabelovém přenosu	2015/2016
Legislativní návrhy na snížení administrativní zátěže podniků vyplývající z různých systémů DPH	2016
Vytvoření vhodných podmínek pro rozvoj digitálních sítí a služeb	
Legislativní návrhy na reformu stávajících telekomunikačních pravidel	2016
Přezkum směrnice o audiovizuálních mediálních službách	2016
Komplexní analýza úlohy platforem na trhu včetně nedovoleného obsahu na internetu	2015
Přezkum směrnice o soukromí a elektronických komunikacích	2016
Vytvoření smluvního partnerství veřejného a soukromého sektoru pro kybernetickou bezpečnost	2016
Maximalizace růstového potenciálu digitální ekonomiky	
Iniciativy týkající se vlastnictví dat, volného toku dat (například mezi poskytovateli služeb cloud computingu) a evropského cloudu	2016
Přijetí plánu prioritních norem IKT a rozšíření Evropského rámce interoperability pro veřejné služby	2015
Nový akční plán v oblasti elektronické veřejné správy, včetně iniciativy týkající se zásady „pouze jednou“ a iniciativy týkající se propojení obchodních rejstříků	2016

²² Podle toho, jak velký budou mít uvedená opatření pravděpodobně dopad, budou doplněna samostatným posouzením dopadů v souladu se zásadami Komise týkajícími se zlepšování právní úpravy.